

Revista

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:

Pe un an . . . . . Lei 200.-
Pe un jumătate an . . . . . Lei 100.-
Autorități și instituțiuni . . . . . Lei 500.-
În streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPA TARIF SE PRIMESC LA
ADMINISTRAȚIA ZIARULUI

CLUJ, STRADA REGINA MARIA 36

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Cluj, Strada Regina Maria No. 36.

Telefon: 7-60

Regele, poporul, noi și restul

Se produce astăzi sub ochi noștri o confuzie între taberile politice ad-verse, în așa chip, încât nu mai poți distinge granițe programatice sau ideologii distincte între un partid și celălalt. O anumită presă (presa reacționară) pasionată pentru revoluțiile gentile, petrecute fără prea mult tapaj, sus, întretine această atmosferă de incertitudine și de haos, cu scopul exterminării partidelor politice. Că această presă a reușit sau nu să acrediteze ideea monarhiei absolute și a dictaturii permanente, și că punctul său de vedere (unic!) este conform intereselor sociale ale poporului român, sunt chestiuni cari nu ne interesează deocamdată, în toată amploarea lor. Putem însă spune atât: Jos, poporul (poporul adevărat, nu haimalele adunate în sala Frascati sau Marnal!) nu oferă nici un indiciu de înregistrare a sugestiilor pornite dela năucii condeiului. Nu prinde patetismul găunos al revoluționarului de cabinet și pedeașupra fals patriot, iar dela o vreme încolo și se sterpezesc dinții de atâta violență de limbaj și de-atâtea inutile flori de stil! Avem noi, național-tărăniștii vreo vină în ceiaze privește provocarea acestei învălmășeli asfixiante? Da, avem. Și încă nu una, ci mai multe. Caracteristica vinovăției noastre este nevinovăția. Cu atât mai trist și mai deprimant! Ciocoi au scos castane cu mâinile noastre. Santajaj într'un mod scârbas pe chestia patriotismului de tarabă, de toți desmeticii, de toți candidații închisorilor, de toți certajii cu morala, am afirmat dureros și în repetate rânduri principiul autorității, scăpând din vedere senzul adevărat al acestui principiu și mai ales adevărata noastră misiune democratică. În concepția doctrinară și programatică a național-tărăniștilor statul nu este alt-ceva decât un exponent al intereselor colective (la propriu) în conflict cu interesele unei minorități mereu nemulțumite și totuși veșnic ghiftuite. Acest procedeu intră în sfera exigențelor guvernării în mod obișnuit și dealtfel numai așa se poate defini rostul statului.

Linia noastră de conduită era foarte simplă pe vremea opoziției. Se fixase, în conștiința tuturor o precisă linie de hotar între două lumi. O notă quasi-revoluționară, galvanizase toate spiritele dornice de transformări mai mult sau mai puțin adânci. În ce senz?

Se poate pune problema senzurilor concrete într-o mișcare de masse? Noi credem că da. Ceiace contează este mulțimea, elanul ei creator, sbuciumul reînnoirilor voite sălbatic, înfăptuirile vizibile a căror utilitate să se resimtă imediat sau în orice caz efortul politic să impregneze ambian-

ței un puternic suflu de idealism și de încredere într'un apropiat viitor mai bun. Nu s'a scurs multă vreme, ba ni este chiar proaspătă în memorie timida chelălăială, liberalo-avescană, cu care ne întâmpinau siguranța gesturilor noastre reformatoare și revanșarde. Ii consideram drept niște palavragii fuduli, inadapabili la noile împrejurări, furișându-se printre oameni cu timiditate de infractori, de teama păgubașului răsvrătit: poporul. A fost suficient să luăm frânele guvernării în mână, să dăm liber curs generozității noastre (față de dânșii!) și concilianți, condamnabil de concilianți, să încercăm o destindere a raporturilor politice, cașicum aceasta, ar fi fost misiunea noastră. Ne-am deplasat voluntar la suprafață și am uitat dedesubturile clocotitoare de revoltă. Rezultatul: ne-am amestecat într'o învălmășeală indescifrabilă, timizii au devenit agresivi și-au exploatat orice înghelbare dictată de stringența împrejurărilor prin care trecem, pentru că noi am încercat să creem o lume nouă cu mijloace vechi, am căutat să adaptăm un sistem îmbătrânit unor circumstanțe care-l depășeau. Svăcnirile revoluționare ale mulțimii ne-au împins la suprafața vieții publice și fiecare act de guvernare trebuia să

o traducă în fapt dorințele ei legitime. Venirea noastră la cârmă, a înviorat atmosfera și a întărit puțin șandramana. Dar cu ce sacrificii din partea noastră! Ne-am măcinat o bună parte din țelurile de ieri și ne-am convertit brusca la preceptele sterpe ale oportunității. Monarhul și poporul voiesc să se fixeze o linie precisă de hotar între cele două lumi: cea de ieri și cea de azi. Sunt cele două coordonate, pe care se fondează viața noastră de stat. La unison, în ritmul progresului, Regele și poporul sunt forțele marilor reînnoiri! Nu strica, ce e drept, la venirea noastră, o mică revoluționare a așezămintelor noastre social-economice și politice.

Dar nu este prea târziu!

Să revenim la rosturile noastre inițiale.

Numai radicalismul nostru cunoscut ne va repune în situația de partid puternic și profund democratic, și numai astfel vom reduce păpușile miorlăitoare la tăcere.

Vrem să punem temelii unui nou edificiu?

Să ne apropiem de sufletul Regelui și-al poporului. Aceasta-i prima și ultima noastră datorie.

Restul, nu interesează.

Minoritățile din Ungaria

Președintele Secțiunii minoritare de pe lângă secretariatul Ligii Naționilor, profesorul universitar spaniol, Pablo de Azcarate, a vizitat zilele trecute Ungaria. Atenția sa în în acest interval consacrat-o în special situației minorității germane și a vizitat în primul rând școlile germane din Sopron tip B. Școlile de tip B, sunt acele școli, în cari obiectele principale se învață în limba ungară, iar cele secundare în limba minoritară respectivă. Acestea sunt relativ cele mai bune școli minoritare din Ungaria, deoarece școlile tip A, în cari ar trebui să se învețe toate obiectele în limba maternă, iar cea ungară să figureze ca simplu obiect, există numai pe hârtie. Cele mai răspândite sunt școlile minoritare tip C, în care se învață numai în limba ungară, iar limba maternă formează numai un obiect. Dar nici în aceste școli limba maternă nu este predată sistematic și nici nu s'au admis învățători speciali pentru această limbă. Învățătorii dela alte obiecte, cari predau limba minoritară respectivă sunt în cea mai mare parte de naționalitate ungară și nu sunt calificați suficient pentru această limbă. Oficiile ungare arată întru apărarea lor că depinde de populație ca să-și aleagă tipul de școală, care ar fi cel mai ni-

merit. În practică nimeni nu îndrăznește să ceară școli de tip A și B. Dar dacă o asemenea cerere se produce, ea nu este luată aproape niciodată în considerație. Unele școli de tip B se află numai în regiuni absolute neungare. Asemenea școli au în special germanii, în timp ce elementul slovac sau român e silit a urma aproape numai școlile exclusiv un-gare.

Profesorul Azcarate nu a avut prilejul să se convingă despre adevărata stare de lucruri, deoarece sederea sa a fost epuizată prin recepțiuni, dineuri, vizite. Asupra chestiunilor minoritare Prof. Azcarate a fost informat de fostul ministru ungar dr. Bertolak, care a participat și la banchetul dat de primul ministru. Ministerul de Externe a organizat deassecenea un banchet în onoarea delegatului Ligii Naționilor. Deasemeni și perfecții din orașele vizitate de prof. Azcarate s'au îngrijit de banchete. Aproape pretutindeni prof. Azcarate a fost însoțit de funcționari dela Ministerul de Externe ungar.

În aceste împrejurări este greu să se spera că Președintele secțiunii minoritare de pe lângă secretariatul Ligii Naționilor își va fi făcut o părere directă și adevărată asupra situației minorităților din Ungaria.

Planuri de refacere și reconstrucție economică a țării noastre.

Asaltul breslelor. Un cerc vișios.

Congresele tuturor nemulțumiților se țin lanț și să mărturisim sincer, nu-s prea puțini acești răzvrațiți ai mizeriei generale. Categoriile sociale se îndeasă una într'alta pentru a-și face căldură prin frecarea speranțelor de tot soiul, motiunile trosnesc de teoreme și formulări îndreptate sub formă de revendicări imperative adresate guvernului, adică statului în forma lui cea mai concretă și aceste manifestări epidemice tind să se generalizeze și să cuprindă paturile adânci ale cetățenilor necăjiți. Și pentru că avem de-aface cu mișcări de grup, să încercăm a schița sumar rostul acestor mișcări, în afară de orice preocupare subiectivă. Prezintă vre-un interes, în forma sa actuală, acest asalt al categoriilor de producători? Pot fi luate drept criterii de orientare soluțiile așa zise cetățenești, în remediarea crizei actuale? Care sunt aceste soluții? Să împărțim problemele pe categorii.

1. Agricultorii cer o sumă întreagă de înlesniri fiscale și anume: scăderea impozitului agricol cu nu știu cât la %, sau dacă se poate chiar schimbarea actualului sistem de impunere, desființarea taxelor de export, desființarea cotelor adiționale de impunere, reducerea impozitului drumurilor, reducerea tarifelor de transport, înființarea primelor de export („eu aș cere și câte un ceas cu cuc pentru agricultorii frumoși”) stabilirea unui preț minimal pe piața consumului intern, reducerea scontului Băncii Naționale, reducerea generală a cheltuielilor și o politică sănătoasă de economii, și ca încheiere un rațional protecționism vamal. Odată realizat „acest ușor program de refacere” se va pune cu aceiaș desinvoltură problema copilului autohton și-a căsătoriei obligatorii. Ce nu poate face statul, când vrea!

2. Industriașii cer aproape aceleaș înlesniri fiscale, cu deosebirea că pretențiile lor se cam ciocnesc cu ale agricultorilor, pentru desvoltarea industriei naționale, mai necesară decât agricultura, atât în timp de pace, cât și în timp de războiu, întru cât industria dă posibilitatea poporului român să se apere în luptă cu alte națiuni și să-și exercite calitățile și facultățile sale în nobilul și complexul aparat al industriei și al tehnicei moderne. Unde mai pui, deosebirea între productivitatea muncii industriale și a celei agricole. Chiar industria scobitorilor este mai rentabilă decât orice ramură agricolă. Comparând venitul net mediu al unui muncitor industrial, cu al unui muncitor agricol, te iai cu mâinile de păr văzând diferența. S'a scris o gră-

madă pe chestia aceasta. Deci: nici o restricție a prețurilor produselor agricole pe piața internă, completă libertate economică în interior pentru activitatea industrială (posibilitatea formării de trusturi și carteli în fapt și dacă se poate, și în drept prin recunoaștere pură și simplă, protecționism industrial, taxe de export pentru produsele agricole și toate celelalte înlesniri mai sus schițate, pretinse de agricultori, cu privire la sistemul de impunere, transport, regim vamal, etc. Cine poate realiza toate aceste minuni? Statul.

3. Meseriași sunt artiști industriali ai neamului și formează cea mărunță burghezie, necesară consolidării noastre. Pentru ei libertate și protecție în lupta ce celelalte categorii economice, după același calapod. Nu mai este nevoie cred să repet, că tot statul este obligat să ajute.

4. Slujbași statului, județelor și comanelor pretind urcarea salariului și ieftinirea vieții. Ați.

5. Toate celelalte profesii libere, cer restrângerea legală a posibilității de mărire a numărului fiecărui grup profesional, printr'o aspră reglementare și scăderea impozitului pe venitul profesional. Toti dau asalt împotriva statului și din această învălmășeală plină de contradicții se desprinde o singură soluție: înlesnirea fiscală a fiecărei bresle făcută dacă nu în defavoarea, dar cel puțin cu apreciable pierderi pentru celelalte categorii sociale în luptă. Exponenții autorității să nu uite însă un lucru: libertatea de acțiune a fiecărui ins și a fiecărui grup. În acest timp, guvernării făurisc planuri de refacere și reconstrucție economică a țării pe durată lungă, care reclamă o muncă uriașă și imense investiții de capital, discută cu aprindere toate problemele puse de noile orientări economice: raționalizare, standardizare, orientare profesională și tehnică, sindicalizare forțată etc.

Dar atât dintr'o parte, cât și din cealaltă se respectă cu sfințenie sistemele cunoscute în abecedarul economiei politice clasice, pentru care individul este începutul și sfârșitul tuturor lucrurilor.

Nu mai că acest microcosmos capricios, strică toate socotelile frumoase. Așa: vreme cât statul va rămâne deoparte sub raport economic, orice plan este dela început condamnat. Pozițiile strategice ale economiei naționale sunt ocupate astăzi de individ. Nu se poate face o reformă radicală și salvatoare, bazată pe principiul unei organizații raționale a economiei colective, printr'un simplu intervenționism sau prin empirice cârpei fiscale. Producția actuală a intrat de mult în sincopă. Trăim în plină criză structurală a sistemului capitalist. Să judecăm serios. Dacă am adopta soluțiile diferitelor categorii de producători am crea un adevărat babilon economic. Și chiar dacă am reuși pentru moment să stabilim un echilibru între pretenții, n'am face altceva decât am prelunge agonia în care ne sbatem. Spărturile care s'ar produce mai de vreme sau mai târziu în buget ne-ar readuce de unde am pornit. Ne mișcăm într'un cerc vițios. Și totuși trebuie să existe o soluție a crizei.

Propunem și noi una: un plan general de refacere și reconstrucție economică mai ales de reconstrucție, pe baze raționale, ținând cont de bogățiile naturale ale țării și de capacitatea de muncă a cetățenilor, în care rolul hotăritor să-l joace statul ca factor economic. Evident, pentru realizarea acestui plan se cer următoarele lucruri:

a) Lungă durată;

b) Ocuparea de către stat, a pozițiilor dominante în economia națională prin absoluta sa libertate de hotărîre și influență.

c) Munca colectiv organizată și impusă să fie elementul esențial al programului de refacere. (Cetățeanul să renunțe un pic la pretențiile sale de libertate și să se închine la lucru, întrucât, aceasta este singura formulă salvatoare a tuturor popoa-

relor înapoiate, bogate în energie vitală, dar lipsite de capital. La popoarele avansate predomină capitalul, la cele înapoiate munca);

d) Incetarea taifasului politic pentru o bună bucată de vreme.

Altfel, iubii cetățeni, puteți ține congrese, țedeți motiuni, formulați protestări, ha chiar puteți striga până vă vor plasa coardele vocale, tot nimic n'o să faceți.

Statul este neputincios, în forma în care se prezintă astăzi sub raport economic. Dați-i posibilitatea să sfărâme cercul vițios în care se sbate și în care ne sbatem cu toții, și atunci problema s'a rezolvat.

Ion Țăranu

P. S. Pentru că aveți un cult pentru morți și-i iubiți mai mult decât pe cei vii, vă mai dau o soluție, dar vă sfătuiesc să n'o urmați, căci nu plătește două cepe degerate. O găsiți de altfel în toate tratatele de economie politică. Este soluția liberalismului pur: Laissez faire, Laissez passer. Individul face ce vrea în ordine economică, iar statul este un simplu jandarm. Nici un regim vamal, nici o restricție internă. Statul are drept la perceperea câtorva taxe și impozite pentru întreținerea aparatului administrativ, polițienesc, judecătoresc și armata. Incolo nimic. Și mai adaog ceva: statul să aibă libertatea de a-și raționaliza organizarea serviciilor, putând oricând să concedieze și să angajeze slujbași săi. Acesta ar fi singurul act de putere suverană, prin care ar știrbi un pic libertatea individului. Adaog acest mic principiu tot în interesul dvoastră. Vă sfătuiesc însă să nu urmați calea aceasta.

Cinsprezece milioane rezerviști școlari pentru comunism

Un ziar polon de mare tiraj publică un articol referitor la cele două documente ale guvernului bolșevic, documente parvenite la Liga Națiunilor și care desvăluie toată falsitatea Sovietelor: disonanța între cuvintele lor destinate lumii din afară și faptele ce se săvârșesc de către comisariatul public, iar celălalt de către comisariatul apărării naționale.

E interesant că aceste documente au fost publicate în taină, cu condiție să nu treacă granița. Primul document a fost trimis școlilor sub titlul „Cinsprezece milioane rezerviști școlari pentru comunism”. Titlul acestei circulare însemnează militarizarea școlilor în toată Rusia, pentru creșterea armatei rusă; în vederea unui apropiat războiu. În circulară scrie: „Războiul apropiat pretinde dela oamănii noștri un progres politic, tehnic și al armatei. Fiecare lucrător, pensionar sau țăran trebuie să cunoască bine interesele lor și să fie preparați pentru armată și atac.

Circulara a doua este o completare a celei dintăiu. Se poate schița din ea în linii generale viitoarea campanie. În primul rând va fi atacul în apus, care va fi simultan în România și Polonia. Ținta sovietelor este să ocupe gurile Dunării, apoi Vilna și Varșovia. Armata roșie va ocupa Polonia și o parte din România.

Cehoslovacia fiind o țară fără putere, va cădea imediat în mâinile bolșevicilor. Germania este schițată ca o țară neutră, care va avea rolul de apărătoare a apusului față de invazia din răsărit.

Articolul termină spunând că, publicarea acestor documente a venit într'un moment foarte potrivit, când diferiți idealști și pacifiști ai Europei își frecău mâinile de bucurie pentru că Rusia promisesse că va lucra la pregătirea Uniunii europene propusă de Briand și anunțase participarea ei la dezarmare — pentru conferințele internaționale din anul viitor.

J. R.

Plătiți-vă abonamentul

Intelectuali și pacea

Pacea... Iată cuvântul de ordine al ultimului deceniu. Țările de pretutindeni — și cele care au suferit grav în războiul cel mare și cele care au speculat asupra lui — toate, mai mult sau mai puțin sincer, se ostielesc și găsi formula salvatoare pentru înțirărea unei epoci de echilibru sufleteș și economic de lungă durată. Sforțările făcute în acest sens sunt suficiente pentru ca istoria să se înregistreze. Și o va face, credem, cu multă amărăciune sau cel puțin cu buimăceala omului pus în fața neprevăzutului. Căci, iubite cetitorule, istoria se scrie până acum după alt tipic. E destul să pui mâna pe o astfel de enciclopedie, zisă universală, și ușor vei observa că tot opul nu e decât o înșirare cronologică a celor mai feroce crime, o apologie a unor eroi lombrozieni, demni mai degrabă de temniță decât de cununa de lauri cuvenită zeilor; că din paginile ei se ridică mișme cadaverice care te sufocă sleindu-ți sângele în vine. Cu o astfel de evanghelie în mână copilul claselor primare precum și adolescentul universităților își va face o educație politico-socială predestinată: „războiul e natural, e logic; istoria e o dovadă”, etc.

Insuficiente ar fi zilele unui om căruia i-ar veni desuchiata idee să răsofoiască tot ce s'a scris pentru preamărirea zeului Marte. Pentru lector abil va face însă o descoperire ciudată. Va observa că începând dela mușcăitul Omer și până aproape de zilele noastre războiul a fost prilej de emoțiuni puternice care și-au găsit expresie în suficiente capod'opere. Războiul se cânta în ritm de marș, războitor de instincte primitive și se preamărea mai ales în poezie care, având o formă precisă, putea fi mai ușor memorizată. Spadasinul vremurilor ce apun era foarte simplist în aptitudinile: când nu era în războiu era în buduoar și invers.

Astăzi însă războiul nu mai inspiră. Anul 1877 la noi a avut o întreagă literatură, 1913 a fost slăvit o singură dată mulțumitor, prin pana lui St. O. Iosif, iar anii 1916—18 au fost puțin cinstiți prin lra lui Apollo. Această observație, cetitorule, o poți nota pe un colț de masă pentru că o îți minte. Războiul nu mai inspiră și nu mai extaziază. El e o rană, în care dacă ai curajul să privești, vei zări viermii descompunerii vieții noastre sociale. Dela aspră poezie războinică s'a trecut la studii de o apreciată profunzime științifică, în majoritatea cărora se caută insistent drumul către: pace.

În lumina acestor considerațiuni un eveniment recent trebuie reținut. Un grup de aproape două sute de respectabili intelectuali francezi au făcut un apel către intelectualii germani pentru ca printr'un acord sincer franco-german să îngăduie realizarea unei Europe a Păcii. Acest fapt n'ar părea extraordinar dacă cei mai buni fii ai Germaniei în frunte cu frații Mann, prof. Alois Brandl, Walter von Molo, plus alți 197 de iluștrii publiciști și oameni politici nu s'ar fi grăbit să privească cu entuziasm propunerea francezilor. Acești îndrumători spirituali ai poporului din care fac parte au devenit astfel pionii de pacificare ai Germaniei lui Wilhelm al II.

Intelectualii din lumea întreagă vor aprecia după cuviință atitudinea lor și mulți îi vor urma. Căci războiul e un coșmar care obsedează și care în sine, ținând seama de juste observatii recent făcute de dl Paul Valery, nu cuprinde nici o deslegare a problemelor economice ce se pun astăzi. Și învinșii și învingătorii fiind niște învinși, osândiți să cărpească decenii ce au stricat într'un an.

Deaceia, cetitorule, ori cât de micalit ai fi după un ceas de răs și de ironii față cele înșirate aci oprește-te o clipă și raționează în lumina adevărului așa: Poporul, plebea cea multă neștiută și harnică, n'a vrut

nicio dată războiul. Cu credința în omul lucrat în spintiri de muncă adevărată, în război pacea personală. Nici pentru muncitorul industrial vremurile de mavisție nu sunt făcătoare. Pentru regi, diplomați sau „sefi” materiali sau spirituali ai popoarelor din — războiul este o trambulună, însă încă ca acești sefi, acești anșepredori ai popoarelor, vreau pace fiindcă dela războiu nu mai au nimic de așteptat.

Judecând astfel poate vei raționa altfel. Și aci stă toată greutatea.

C. Albu

GLUMA RAZBOINICA

Numai când ai săgeți și arcuși poți să tați și să stai liniștit: altminteri trâncânești și te cerți — Pacea voastră să fie izbândă!

NIETZSCHE

Bibliografie revizionistă

II.

Continuăm notișele pe marginea literaturii revizioniste din numărul trecut al „Chemării”.

În limba franceză au apărut următoarele opere revizioniste maghiare: **Ladislav Buday: La Hongrie après le Traité de Trianon.** Georges Roustan. Editeur Paris, 1921. (Ungaria, după Tratatul dela Trianon).

L. Buday: Voyage autour de la Hongrie, 1922. Budapest. Oriens. (Călătorie împrejurul Ungariei).

Count E. Csaky: La question ruthene. Paris, 1920. H. Le Soudier. (Chestiunea ruthenă).

Aldo Dami: La Hongrie de Demain. Critique des Programmes Revisionnistes. André Delpeuch. Editeur 51 rue de Babylone, Paris. (Ungaria de mâine. Critica programelor revizioniste).

Charles Daméon: La traité de Trianon. Paris, Figuriere, 1923. (Tratatul dela Trianon).

Pierre Delattre: Les lattes présentes du Catholicisme en Europe Centrale. Paris, Spes, 1930. (Luptele prezente ale catolicismului în Europa centrală).

Jean Desthieux: La paix n'est pas fait. La Petite Entente. Paris, 1922. Bossard. (Nu-i încă pace. Mica Antantă).

E. Doumergue: La paix par la vérité. Paris, 1922. (Pacea prin prisma adevărului).

A. Ebray: La paix malpropre. Milano, Unitas, 1925. (Pacea neonestă).

A. Ebray: Le chaos Danubien. A. Delpeuch, Paris, 1929. (Haosul danubian).

F. de Gerando: Le Complot Rouge en Ruthenie. Paris, Jouve et Co. Editeur 15, rue Racin. (Complotul roșu în Ruthenia).

A. Hlinka: Cri de detresse adressé au monde civilisé par un pays condamné a mort. Imprimerie Herold, Vienne, 1922. (Strigatul de durere adresat lumii civilizate de către o țară condamnată la moarte).

Prof. Francois Jehlicka: Une étape du calvaire Slovaque. Le Proces Tuka (1929—1930). Edition Argo, Paris. (O etapă a calvarului slovac. Procesul lui Tuka).

Paul et Jean Lebourg: Les consciens se réveillent. Paris, Delpeuch, 1930. (Conștiințele se trezesc).

A Magyar Reviziós Liga idegen nyelvű kiadványai: (Publicațiunile în limbi straine ale Ligei Revizioniste): I. Les minorités Hongroises dans des états dit successeurs (Minoritățile maghiare în statele, zise succesoriale). II. Les données statistiques des esclaves, homogènes Hongroises et Allemandes, dans les Etats dit successeurs. (Date statistice ale sclavilor de masse omogene de Unguri și Germani în Țările, zise succesoriale) etc.

(Va urma).

Revizionism

IV.

Să vedem acum ce spun revizionistii maghiari despre populația deslipită dela Ungaria prin Tratatul dela Trianon.

„Locuitorii deslipiți dela Ungaria dintr-o cultură mai înaltă i-au tărit într-una obscură (?) In statele succesorale unghirimea deslipită e prigonită în modul cel mai neomenos, în religie, pe teren economic, cultural, deși unele tratate asigură drepturile minorităților. Scopul lor e clar: unghirimea deslipită în câteva decenii trebuie stărpită”.

Iată niste afirmații absolut inexacte: un lucru însă e cert, că sub raport cultural populația Ardealului, în general, stă mult mai pre sus, decât înainte de războiul mondial sub dominația maghiară.

Cât despre prigonirile (?) inventate de vecinii noștri n'are nimenea cunoștință, ele sunt numai niste pure invenții de domeniul fanteziei, pentru că prin ele să ni se compromită prestigiul țării în streinătate. Noi am putea afirma cu toată certitudinea ceea ce spun Ungurii, referitor la minoritatea noastră românească din Ungaria. Referitor la această chestiune voi cita din declarațiile dlui Gh. Pop, subsecretar de stat la culte, care spune:

„Românii din Ungaria aveau la încheierea păcii 20 de parohii gr.-ort. Din 20 de preoți au mai rămas 2 în Ungaria, ceilalți au fost nevoiți să se refugieze în România, din cauza situației insuportabile care li s'a creat. In parohiile astfel descompletate, Ungaria nu admite să fie instalați alți preoți. Fiindcă în Ungaria nu există teologie gr.-ort., unghirii nu permit să fie instalați preoți din România, nici în cazul, dacă această ar fi dispusi să solicite supusele ungară.

„Românii din Ungaria, 40—50 mii la număr, n'au nici o școală și astfel sunt fără conducători, preoți și învățători, față de politica de asimilare cu orice preț. Față de aceasta este suficient de-a releva, că Ungurii din Ardeal și Banat au aproximativ 1400 de școli primare și 60 școli medii. Deci, Ungaria nu respectă convențiunea minoritară. (In schimb ne serveste nouă sfaturi s'o respectăm!) In acelaș timp însă face propagandă pe chestiunea preinsei oprimări a Ungurilor din România. România ori-când este gata pentru o confruntare a situației Românilor din Ungaria cu a Maghiarilor din România”.

Ce ar spune oare Ungurii, dacă noi adică statele successorale am proceda la fel și am aplica acelaș procedeu față de bisericile și școlile minoritarilor unghiri și le-am reduce pe rând la numărul preoților și al învățătorilor, ne mai permițând ca posturile devenite vacante să fie complotate. Oare ce s'ar alege cu cei un milion și jumătate de unghiri??

Iată un lucru la care statele successorale nu se gândesc de loc deoarece aplică într'un mod echitabil și cinstit convențiunile minoritare.

Nu mai vorbim de stărire de lucrări din trecut, când nici o țară n'a batjocurit neamurile sale străine într'un mod mai neomenos, decât Ungurii.

N'au trecut nici o sută de ani de când Wesselényi spunea, că „in secula seculorum” nu va admite națiunile străine să-și facă nici măcar învățături morale în limba lor națională prin seminariile lor. Totuși pe plaiurile Ardealului se află azi un impozant edificiu purtând numirea „Liceul Wesselényi” și care primește bucurios subvențiile Statului Român. Dar în special, noi Români suntem de scurtă memorie în privința trecutului nostru dureros. Și totuși n'a fost un vis de-o clipă, ci de 11 veacuri, calvarul românismului ardelean, care a început cu căderea Voivodului Gelu, înfrânt pe malurile râului Căpuș de către numeroasa oardă asiatică, ce-i cutropea moșia

strămosească. După o mie și ceva de ani, acelaș popor, care azi se fălește cu o cultură și o civilizație apuseană aleasă, pe aceleași plaiuri ale Ardealului a comis în anii 1918—19 masacrul dela Belș, monstruoșitățile din Bihor, crimele dela Brașov și altele, dar noi le-am uitat toate acestea. Durerile românismului nostru „numai atunci le-am putea cunoaște, când s'ar scula Români din morminte cu lacrimile pe față pe cari le-a stors uniunea celor trei națiuni dela 1437”. Tripartitul lui Verböczy, Aprobările și Complotările și toate legile despotismului maghiar prin care veacuri de-arândul au ținut în lanțuri, ca pe animale pe strămoșii noștri.”

Dar să lăsăm trecutul și să continuăm argumentele vecinilor noștri: — „Urmările economice ale Trianonului s'au ivit și ele de grabă. Impărțirea pământurilor (Reforma Agrară!), a dat urmare unei vieți economice lăncezite, iar locuitorii deslipiți din starea lor înfloritoare din trecut (?), i-a ajuns mizeria și sărăcia de azi.” (Strajnică situație de bună stare aveau Români ardeleni, cari în mare parte lucrau pe moșiile nobilimii parazitare până la războiul mondial!)

— Să interpretezi cu rea credință o stare de criză mondială, referindu-te numai la România, nu e greu! Mă întreb însă, pentru ce nu sunt ei, Ungurii, în stare să-și amelioreze situația lor economico-financiară?

De altfel de crize economice și financiare suferă toate țările Europei, în general vorbind. Cât despre reforma agrară, ea a fost o operă de echitate socială imperioasă și nu putea fi înlăturată. Referindu-ne la cazuri concrete și situații locale (ex. în Tara Hațegului), pe cari le cunosc cu certitudine, putem afirma, că reforma agrară a îndeplinit o operă, care a dat rezultate admirabile. (Va urma). *Petre Petrică*

„Ce este bine?” întrebași voi. Bine este să fi viteaz. Lăsați pe fetițele cele slabe să zică: „bine este ceea ce e drăguț și și în acelaș timp mișcător.” *Nietzsche.*

Șomajul în Ungaria

Ziarul „Népszava” ce apare la Budapesta publică un articol în care se vorbește despre situația critică din Ungaria, unde peste toate lucrurile se ridică imaginea spaimii.

Pier sute de mii de vieți pe pământul maghiar, care nu mai este legământul muncii, ci sicriul ei.

Lumea ar vrea să muncească, dar nu găsește nimic de lucru. Șomajul nu bântue numai între muncitori, ci în toate părțile claselor muncitoare.

In acest timp, guvernul și regimul nu vor decât ordine și pace, crezând convingși în misiunea lor sfântă de a salva țara.

Aproape toată lumea este convinsă azi, că actualul haos economic este provocat tocmai prin egoismul prea pronunțat al capitalismului, iar mizeria maghiară a mai fost agravată și prin regimul reacționar, prin dominarea nelimitată a mării proprietăți și capitalismului financiar.

Toate posibilitățile de salvare se găsesc în mâinile regimului care, se știe prea bine cum înțelege să lucreze atunci când este vorba de masele cari îndură, iar nu de magnații opitanți.

Din aceste motive, este necesar ca soarta și directivele pentru viitor ale Ungariei să fie smulse din mâinile actualului regim.

Mai binele, niciodată n'a răsărit din huzur și răsfăț, ci numai din pământul negru al suferinței, stropit de lacrimile calde ale durerii.

Național-tărănism

Interesul specific al țărănimii consumatoare se confundă aci cu interesul general al societății și este cea mai perfectă cheazăie a evoluției către formele sociale superioare pe bazele democrației și civilizației. Virgil Madgearu (Tărănismul).

Guvernul național-tărănesc este susupus celor mai variate observațiuni critice. Adversarii propriu zisi ai partidului național-tărănesc, consideră această sumară și scurtă activitate guvernamentală ca expresie integrală a programului de infapturi ale actualului guvern.

Se însăla. Conducătorii partidului au avut în vedere două mari principii de guvernare: principiul continuității pe deoparte și respectul legilor variației pe de altă parte. Aceasta însemnează după o minte înțeleaptă, că întreg sistemul de legiuiri țărănestice; economice, financiare, agrare, etc., su sunt decât o infimă parte dintr'un vast program care se va infaptui în viitor. E copilăresc lucru să crezi, că activitatea legislativă de doi ani poate încorpora întreg progrmul de guvernare al unui tână și viguros partid. O lungă și treptată devenire va lega soarta țării de soarta acestui partid și după cum vom defini mai jos sensul noii democrații, vom putea desprinde sensul dezvoltării istorico-sociale a României viitoare.

Fiecare clasă socială are o concepție proprie asupra marilor probleme care frământă societățile omenești. La fel și în ceea ce privește marea problemă a democrației. Privind aspectul social și politic al țării românești desprindem atât din lupta ideologică, cât și din lupta pragmatic-politică următoarea fundamentală distincție cu privire la modul de vedere în această importantă problemă între liberali și naționali-tărăniști. Fiecare din aceste două caracterizate printr-o dulceagă metafizică juridică din care se alungă voit elementele real-sociale.

Evident că național-tărăniștii afirmând programatic, iar liberalii prin fapte concludente. Cum concepe însă doctrinara liberal democrația? El o concepe ca o vagă formulă libertară, atât de generală încât scapă oricărei definiții precise. Toate nicerările liberale de a o defini sunt caracterizate printr-o dulceagă metafizică juridică din care se alungă voit elementele real-sociale.

Intregul organism social se prezintă astfel într'o incoherență și instabilitate deprimentă. Noțiunea de stat de asemenea scapă oricărei definiții precise. Este definit ca o organizație socială aparte, născută prin diferențiere istorică și menită a menține echilibrul între clasele componente ale unei societăți organizate. De aci statul apare ca o steapă forță de echilibru, rolul său creator fiind redus la minimum. Ca o consecință directă a acestei concepții de stat ni se oferă o serie întreagă de paradoxe politico-sociale.

Statul decretat prost gospodar din partea celor cari il gospodăresc, interdicția oricărei inmixțiuni în patrimoniul individual și totuș intervenient și aspro protector al detractorilor săi, etc. Cum înțeleg național-tărăniștii democrația și apărarea în mod preponderent a intereselor rurale? Democrația în noua orientare încadrează personalitatea în domiul în țara aceasta de zdrobitoarea majoritate a păturii rurale. In acest sens eliminăm din definiția noastră elementele contradictorii, prin limitarea intereselor celorlalte clase la justa lor valoare în raport direct proporțional cu numărul și cu forța productivă a fiecărei clase.

Actualul partid dela cârmă introduce un element moral și de echitate pentru primadată în viața publică a statului românesc. Drumul democrației românești sau mai exact țărănești ne indică drumul evoluției noastre sociale de aci înainte. Sdrobitoarea majoritate a clasei țărănești va fi

factorul determinat în repartiția valorilor materiale; iar dezvoltarea morală și intelectuală a acestei importante forțe sociale va schimba întreaga fizionomie a societății românești. Dela democrația pură, la democrația reală, avem de parcurs un drum plin de piedeci neprevăzute.

Totuș, idealul nostru rămâne acelaș. Realizarea integrală a postulatelor democratice, generalizarea cooperativității în toate domeniile vieții sociale cu sinceritatea și generozitatea ce caracterizează un sincer democrat, organizarea sistematică și dreaptă a muncii social-utile, cu recompensele corespondente forțelor productive ale fiecăruia, transformarea statului steril în stat creator, singur în stare a da expresie organizată raportului de forțe care compun grupul social, etc., etc.

Toate aceste principii reclamă o lungă perioadă de guvernare democratică, din care sistemul legiuirilor național-tărănestice după cum spus mai sus nu sunt decât un crâmpieiu.

Apologetii democrației pure, armoniei sociale, ai statului metafizic, încearcă zi de zi a ne prinde în valgăra horă a rotativei, pentru a readuce la viață cu ajutorul forței noastre acelaș stupid politicianism al veacului trecut croit din compromisuri și târgueli lăptoase. *P. T.*

Dumpingul rusesc

Un redactor al ziarului „Le temps” din Paris a reușit să ia un interviu unui excelent cunosător al situației economice sovietice, dl Parmentier, abea întors din Rusia sovietică și care afirmă faptul că Rusia vinde sub preț și că va vinde în viitor și mai mult. D. J. Parmentier recomandă anumite măsuri statelor europene împotriva „dumpingului” rusesc. Deoarece sovietele au monopolizat întreg comerțul cu străinătatea, să introducă și statele europene monopolul față de soviete. Atunci statele europene ar cumpăra dela Rusia, mărfuri cu prețul de „dumping” și le-ar vinde în țara lor cu prețurile obișnuite acolo; deci cu foarte mare câștig. Statele care ar face astfel, ar putea realiza câștiguri enorme cu grâul, lemnul rusesc, etc. și ar putea micșora impozitele pentru locuitorii lor — pe socoteala poporului rusesc ajuns la mizerie. Guvernul sovietic e suspectat că urmărește prin dumpingul acesta zdruncinarea raporturilor economice din statele europene. Măsurile recomandate de d. Parmentier, ar întoarce planul acesta tocmai pe dos. Statele europene ar câștiga din „dumping”, iar poporul rusesc ar ajunge într'o mizerie și mai neagră decât în prezent.

Tărănism

Tărănismul nu este o mișcare literară, pătruns de fiorul demonic al cântecelor romantice, în care să se topească jocul de lumină și culoare al peisagiului rustic și basmul neputinței mistice, ci principiul nou de viață al maselor țărănești, a cărui forță dinamică va rupe zagazurile inerteității, indolentei, primitivității și întunericii. Pentru țărănism trecutul este un punct de plecare, tradiția o realitate supusă devenirii, satul un motiv de acțiune, o punte către o formă superioară de civilizație și cultură. Lupta dintre sat și oraș, pe care noi o considerăm de esență țărănismului, nu este o ceartă steapă de clase. Ea nu țintește la împiedecarea progresului urban, ci la apropierea satului de oraș.

Tărănismul are deviza: prin satul primitiv, către orașul agrar. Această operă de nivelare și apropiere între cele două civilizații opuse, animă toată înnoitoarea noastră sbuciumare. Din sfărâmarea mitului tragic, croim plămada vremurilor noi.

Săptămâna

Spicuri din presă

Reporterii gazetelor sunt alarmați. Contra tuturor pronosticurilor guvernului nu vrea să plece. Guvernul nu vrea să facă cel puțin vre-o boacăna spre a da de lucru... presei șomeure. In atmosfera asta lipsită de scandal și sensation (ce bine ar fi fost dacă n'ar fi murit Vintilă) cel mai important eveniment politic e... revenirea iernei.

Unele ziare i-au dedicat deja articole de fond. Altele o comentează malingos dându-i o semnificație... politică: cică deodată cu inapoierea generalului au înghețat și nădejdiile de... primăvară ale logofetilor din opoziție.

Permanentizarea într-o lungă și ingrată distanță de putere, nu privește, natural, pe mareșalul Averescu, care mult mai prevăzător s'a refugiat în Italia, spre a-și procura, față de păcătoasa iarnă dela noi, cel puțin iluzia primăverii și-a... puterii. Până la întoarcerea sa, dl Trancu-Iași, președintele sindicatului barbierilor din țară (vestigii de pe vremea când deținea „portofelul” Muncii) a chemat la... mobilizare întreg poporul din partidul poporului.

In primele rânduri înrolate sub arme, am văzut pe... baci Prie și sergentul -instructor Gabor, decorat recent de d. Kaka Brăiescu, cu marea medalie „Bene Merenti” clasa I, pentru celebrul discurs pe care... a uitat să-l rostiască în procesul cu „Chemarea”.

Dl G. Duca a fost invitat la masă de către M. Sa Regele. „Viitorul” subliniază cu litere grase acest gest de largă clemență regală, față de partidul „istoric” care numără printre realizările sale istorice și... actul dela 4 Ianuarie. „Viitorul” crede că Suveranul a desemnat prin această protocolară invitație la masă, pe al doilea partid de guvernământ.

Gurile rele spun că prânzul acesta n'a fost însă decât prima rată din rența viageră pe care M. Sa o acordă, din generositate-I cunoscută, unui șef al cărui partid... a fost de mult pensionat. Aceleași guri rele spun că M. Sa intenționează să satisfacă cu câteva prânzuri toate pretențiile marelui partid liberal. Am ruga însă respectuos pe M. Sa Regele, să ceară o majorare a listei civile în caz că intenționează să invite la masă și pe d. general Moșoiu.

In legătură cu semnarea împrumutului, ziarul „Ordinea” comite o manșetă care pe lângă „mult spirit” trădează perfect și mentalitatea foștilor și viitorilor foști guvernanti ai țării. „Se afirmă că în trei zile împrumutul va fi încheiat. Dacă regimul mai rămâne, împrumutul va fi probabil și mâncat”.

După cum se vede „Ordinea” nu cutează să afirme decât că „probabil” împrumutul va fi mâncat. Am putea oare să presupunem doar... aceeași „probabilitate” în caz că ar fi la puter d. Tancred?

BAZIL GRUIA.

In atențiunea Ministerului de Interne

Cum se face propaganda revizionistă pe banii incasați în Ardeal.

De zece ani de zile permitem intrarea și desfacerea în țară a publicațiilor periodice și de altă natură ale ziarului „Pesti Hirlap” din Budapesta, apoi cărțile tipărite de către editura „Légrady Testvérek — Budapest”, în colecțiunea „Pesti Hirlap — Könyvek.” Iși dă seamă oare cineva de imprudența revoltătoare ce-o comitem prin acest fapt?? Se poate ca timp de zece ani de zile Ministerul nostru de Interne să permită intrarea și desfacerea în țară a publicațiilor amintite? Am arătat și am dovedit într-o serie întreagă de articole apărute în „Chemarea”, propaganda criminală a ziarului amintit, care ne hulește și ne defăimează țara în străinătate, prin propaganda revizionistă ce o întreprinde.

Stie oare cineva, că din sumele incasate din vânzarea acestor publicațiuni pe piața Ardealului, se adună bani grei, cari sunt destinați propagandei revizioniste maghiare tocmai împotriva țării noastre?!

Și acum să dovedim afirmațiunile făcute:

In urma acțiunii întreprinsă de ziarul „Pesti Hirlap” în 1920 împotriva Trianonului, imprimând edițiile ziarului în 6 limbi străine, apoi albume revizioniste, hărți și alte opere de propagandă, contele Albert Apponyi ține să mulțumească ziarului amintit spunând:

„E foarte frumos din partea lui „Pesti Hirlap” c'a întreprins această acțiune, printr'ansa a adus mari servicii cauzei maghiare”.

Iar Teleki Pál, spunea: „Acțiunea o găsec foarte potrivită... a luat naștere tocmai în momentul oportun... o consider ca și o faptă făcută în interesul național, că frații Légrady și-au luat angajamentul de-a edita numerile de propagandă a acestui ziar”, (adică edițiile de propagandă).

In același timp Bethlen István, premierul maghiar aduce elogii Fraților Légrady și ziarul „Pesti Hirlap” pentru acțiunea întreprinsă, și îi sfătuiește ca s'o continue și pe viitor. Timp de zece ani de zile ziarul „Fraților Légrady” ne-a ponegri-

țara în străinătate în modul cel mai infam și cu cea mai mare rea credință. In anul trecut prin Decembrie aceiași frați Légrady și același ziar „Pesti Hirlap” cheltuesc suma de 100 mii de pengő (aproape 3.000.000 lei), pentru imprimarea unui album de propagandă revizionistă în patru limbi, având titlul „Gerechtigkeit für Ungarn! — Gjustizia all Ungheria! — Justice for Hungary! — Justice pour la Hongrie.” Un volum elegant, legat în piele „bordeaux”, care cuprinde cele mai îndrăsnete falsuri și argumente pe cari le-au pordus creierul fantezist al „Fraților Légrady” pentru sprijinirea tezei revizioniste. Acest album s'a distribuit gratis tuturor persoanelor marcante din toate țările lumii. De unde-i dă oare mâna dlui Légrady Otto (șef-redactorul lui „Pesti Hirlap”) ca să cheltuiască aproape 3.000.000 lei pentru tipărirea acestei opere?... Foarte ușor de ghicit, din paralele ce le încasează tocmai dela noi din țară.

Zeci de mii de romane, publicații etc., împodobesc în rafturi librăriile ardeleni, chioscurile garilor, ale tutingeriilor etc., și desfac pe piața Ardealului această maculatură effină „Pesti Hirlap — Könyvek” (Colecția „Pesti Hirlap”), purtând efigia editurii „Légrady Testvérek könyvnyomdaja, Budapest.” (Romanele ziarului Pesti Hirlap, editura Frații Légrady, Budapesta)... Aceste cărți sunt desfăcute și plasate prin colportajul unei instituții ardeleni, care câștigă zilnic zeci de mii aducând fraților Légrady un venit enorm. Și iată cum propriile noastre parole servesc în mâna dușmanilor vecini la propagarea acțiunii revizioniste maghiare împotriva-ne!

Să nu luăm de loc măsuri împotriva acestor stări de lucruri? Permiteam oare, ca editura unui ziar maghiar, care ne încriminează prestigiul țării în străinătate să-și desfacă publicațiile sale literare cu substrații tendentioase, tocmai în Ardeal, făcând afaceri pe spatele țării noastre?! Iată un lucru ce nu-l mai putem tolera!

Critica lui W. Steed împotriva propagandei ungare.

Marele publicist englez Wickham Steed, a ținut la King College din Londra, o luminoasă conferință în care se ocupă cu competența-i cunoscută „de propaganda revizionistă”. Reproducem acea parte din cuvântarea lui Steed, în care oratorul se ocupă de albumul revizionist publicat de redacția ziarului „Pesti Hirlap” din Budapesta, pentru a arăta cum privește personalitățile de marcă apusene trianoniada ungară. Iată ce zice W. Steed:

Albumul a fost împărțit la Geneva, tuturor delegaților la Liga Națiunilor, reeșind că e vorba de un simplu act de propagandă și de nimic mai mult. Această propagandă este însă absolut greșită. Ca șef al propagandei engleze în timpul războiului, dacă ași fi prezentat un proiect pentru un asemenea album, ași fi fost imediat concediat. Sunt de părere că nu se găsește nimeni în întreaga Europă care să creadă afirmațiile redactorului-șef Légrady, că tratatele de pace au fost dictate numai de ură, nefiind pătrunse de perspicacitate și de dragoste de adevăr și dreptate și nici de considerațiuni asupra echilibrului forțelor naționale. Nu este justă afirmația, că Ungaria a pierdut în zadar și pe nedrept teritorii și minoritățile ei. In primul rând albumul în chestiune socotește drept unguri și pe Croați, Sloveni și Români, ceea ce nu pare de loc motivat. In ceea ce privește restul Ungariei, nici el n'a fost unitar. Nu se poate da nici o crezare recensământului ungar antebelic, dar și după acest recensământ Ungurii au fost în minoritate. Numărul Ungurilor din Ungaria n'a ajuns decât la 7 milioane. Fata morgană de pe pusta ungară formează un fenomen aproape constant și în politica ungară. In 1907 contele Andrassy a declarat că mai degrabă ar omori pe Slovaci până la ultimul om, decât să le dea autonomia.

In anul 1848 Kossuth a dispus în Transilvania strangularea a 4425 Români, între cari 340 femei și 69 copii. In Banat și Bacika generalul Pelzer a ordonat omorârea a 45 sârbi între cari și o femeie. Intr'un timp Kossuth s'a ocupat serios cu ideea exterminării violente a tuturor Sârbilor și colonizarea teritoriului lor cu Unguri. Nu se poate deci mira nimeni că minoritățile asuprite cu toată existența legii minoritare, n'au iubit de loc Ungaria. In timpul lui Bismark Ungaria a jucat un rol serios, dar astăzi nimeni nu mai are interesul ca hegemonia ungară să fie menținută. Deasupra lui Deak a triumfat însă politica soviniștă a lui Koloman Tisza, care s'a răzbunat după războiul mondial. In Ungaria tind spre revizuire numai 80.000 magnați și nemeși, deoarece altfel stăpânirea lor se va sfârși.

Se poate constata că concepțiunea întregii caste privilegiate ungare este iremediabilă și nu se poate compara de loc cu concepțiile lui Masaryk, Benes și Titulescu. Ungurii au aceeași mentalitate ca și înainte de război. Sunt plini de ură contra tratatelor de pace, dar nu se gândesc dacă în tratatele de pace ar fi fost vorba de desarmare și de arbitraj, în cazul când ar fi câștigat ei războiul. Colaborarea

Deci, atragem atențiunea Ministerului de Interne și protestăm energic împotriva intrării în țară și pe mai departe ale acestor publicațiuni. Să se interzică pe viitor intrarea și desfacerea în țară a publicațiilor, cari poartă efigia „Editurii Pesti Hirlap și a editurii Frații Légrady”.

Doar nu vom permite, noi Români, ca paralele ce dl Légrady Otto le încasează din Ardealul nostru să le utilizeze la întocmirea de opere revizioniste, cari au de scop știrbirea integrității teritoriale și naționale a Statului nostru. E ceva prea revoltător!! „Chemarea”

cu Ungurii va fi grea și chiar atunci când Ungurii se vor cuminti, dar cu o Ungaria necumințită orice colaborare este aproape exclusă. Dacă Ungaria vrea adevăr, atunci trebuie să fie și ea dreaptă și să caute o colaborare sinceră cu vecinii săi.

... Aceeași critică o face dl Loucher

Ziarul „Nieuwe Rotterdamse Courant” (Rotterdam) publică un articol „Dreptatea Ungariei” drept răspuns manifestațiilor revizioniste. Articolul este o scrisoare către redacție, a dlui Th. J. G. Loucher. Propaganda ungară este criminală. Teza este nejustă istoricește. Ceace se știe despre situația în Ungaria și despre aceea a foștilor unguri, nu face să se creadă că aceștia ar dori o întoarcere la fosta stăpânire și la „mai înalta civilizație”. O revizuire generală care ar duce la vechia Ungarie nu va fi niciodată tolerată de statele vecine. Ungaria este pe o cale primejdioasă pentru pace și pentru ea însăși. Se înțelege că ungurii nu pot uita mărirea lor trecută, însă dreptul la ea l-au pierdut în cea mai mare parte din propria lor vină”.

O româncă inspiratoarea lui Hitler.

Ziarul Pesti Naplo publică un reportaj în care arată situația din sânul taberei lui Hitler.

In contradicție cu ideile propagate Hitler nu s'a căsătorit încă, deși are 42 de ani.

E curios, că între primii săi sfetnici se găsec doi străini — un rus și o româncă. Cel dintâi este prim-redactor la organul oficial al lui Hitler, iar cea de a doua este cea mai intimă persoană a marelui șef.

Dupăce redă amănunte interesante asupra felului în care a cunoscut principesa Cantacuzino actuala d-nă Bruckner pe Hitler și asupra legăturilor dintre ei, afirmă că asupra lui a avut o deosebită influență culturală, spiritul și fineța aristocratei române.

Un articol al lui Hitler, întotdeauna înainte de a ajunge la „redacție”, trebuie să fie citit de către principesa Cantacuzino.

Un fenomen curios îl prezintă faptul că Hitler nu-i cetățean german. Pentru a-i obține cetățenia, principesa are ideea să-i aleagă pentru o jumătate de an în fruntea unei drăgătorii.

Se și vorbește deja despre eventuala alegere a lui Hitler ca polițai într'unul din orașele unde are popula-ritate.

Ziarul încheie cu cuvintele: Hitler, Polițai!... iar cel ce-i face numirea o principesă română.

„Umorul este seriozitatea în glumă”.

Schopenhauer.

Anuarul General al Societăților an. pe acțiuni din România

Aflăm că „ANUARUL GENERAL AL SOCIETĂȚILOR ANONIME PE ACȚIUNI DIN ROMANIA”, anul al VI-lea, ediția 1930—31, a apărut și s'a pus în vânzare la principalele librării din Capitală și provincie.

„ANUARUL” conține monografiile societăților anonime din Capitală și provincie, ru consiliile de administrație respective, precum și ultimul lor bilanț, care a fost publicat în Monitorul Oficial.

Pentru orice informațiuni, inserații sau publicitate, a se adresa la: Redacția și administrația sub numitului Anuar, B-dul Domniței No. 1, București I, Te- lefon: 372-76.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN